

در بارگاه پاکان

در گفتارهایی با موضوع
حضرت علی (ع) و حضرت فاطمه (س)

دکتر عبدالرحیم گواهی

به کوشش ساحل شریف

گواهی، عبدالرحیم، ۱۳۳۲ - Gavahi, Abdolrahim	سرشناسیه
در بارگاه پاکان : درسگفتارهایی با موضوع حضرت علی (ع) و حضرت فاطمه (س) / نویسنده عبدالرحیم گواهی.	عنوان و نام پدیدآور
نوران : رامند ، ۱۳۹۸.	مستحضات نشر
۵۲۸ ص.	مستحضات ظاهری
978-964-5857-78-1	شابک
فیبا	وضعیت فهرست نویسی
کتابنامه.	پادادان
درسگفتارهایی با موضوع حضرت علی (ع) و حضرت فاطمه (س).	عبارت دیگر
علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۲ قبل از هجرت - ۴۰ ق.	موضوع
All ibn abi-Talib, Imam I, 600-661	موضوع
فاطمه زهرا (س)، ۲۸ قبل از هجرت - ۱۱۱ ق.	موضوع
Fatimah Zahra, The Saint	موضوع
گواهی، عبدالرحیم، ۱۳۳۲ - -- وعظ	موضوع
Govahi, Abdolrahim, 1944 - -- Sermon	موضوع
BPTV	رده بندی کنگره
۹۵۱/۷	رده بندی دیویی
۵۸۰۷۲۹	شماره کتابشناسی ملی

در بارگاه پاکان

درسگفتارهایی با موضوع حضرت علی (ع) و حضرت فاطمه (س)

دکتر عبدالرحیم گواهی

انتشارات: رامند

نوبت چاپ: اول

سال انتشار: ۱۳۹۸

تیراژ: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۷۵/۰۰۰ تومان

صفحه آرا: حسن ابوالحسن عراقی

فهرست مطالب

۹	پیشگفتار
۱۵	سخنرانی هفتم مهر ماه سال ۱۳۷۶ به مناسبت شهادت حضرت فاطمه زهرا(س)
۲۱	سخنرانی دوم مهر ماه سال ۱۳۷۷ به مناسبت شهادت حضرت فاطمه زهرا(س)
۲۷	سخنرانی پنجم فروردین ماه سال ۱۳۷۹ به مناسبت عید سعید غدیر خم
۳۵	سخنرانی نوزدهم مهر ماه سال ۱۳۷۰ به مناسبت ولادت حضرت علی(ع)
۴۵	سخنرانی بیست و نهم آذر ماه سال ۱۳۷۹ مصادف با شب بیست و سوم ماه مبارک رمضان
۵۱	سخنرانی نهم مهر ماه سال ۱۳۸۰ به مناسبت ولادت حضرت علی(ع)
۵۹	سخنرانی بیست و نهم شهریور ماه سال ۱۳۸۱ به مناسبت ولادت حضرت علی(ع)
۶۹	سخنرانی پنجم آذر ماه سال ۱۳۸۱ مصادف با شب بیست و یکم ماه مبارک رمضان
۷۹	سخنرانی اول اسفند ماه سال ۱۳۸۱ به مناسبت عید سعید غدیر خم
۸۳	سخنرانی یازدهم مرداد ماه سال ۱۳۸۲ به مناسبت شهادت حضرت فاطمه زهرا(س)
۹۱	سخنرانی بیستم بهمن ماه سال ۱۳۸۲ به مناسبت عید سعید غدیر خم
۹۹	سخنرانی نهم شهریور ماه سال ۱۳۸۳ به مناسبت ولادت حضرت علی(ع)
۱۰۳	سخنرانی دوم تیر ماه سال ۱۳۸۵ به مناسبت شهادت حضرت فاطمه زهرا(س)
۱۰۷	سخنرانی بیست و چهارم تیر ماه سال ۱۳۸۵ به مناسبت ولادت حضرت فاطمه زهرا(س)
۱۱۱	سخنرانی هجدهم بهمن ماه سال ۱۳۸۵ به مناسبت عید سعید غدیر خم
۱۲۷	سخنرانی پنجم مرداد ماه سال ۱۳۸۶ به مناسبت ولادت حضرت علی(ع)
۱۳۵	سخنرانی دهم مهر ماه سال ۱۳۸۶ مصادف با شب بیست و یکم ماه مبارک رمضان

- ۱۳۹ سخنرانی هفتم دی ماه سال ۱۳۸۶ به مناسبت عید سعید غدیر خم
- ۱۴۹ سخنرانی هجدهم خرداد ماه سال ۱۳۸۷ به مناسبت شهادت حضرت فاطمه زهرا(س)
- ۱۵۳ سخنرانی بیست و نهم شهریور ماه سال ۱۳۸۷ مصادف با شب نوزدهم ماه مبارک رمضان
- ۱۵۹ سخنرانی سی و یکم شهریور ماه سال ۱۳۸۷ مصادف با شب بیست و یکم ماه مبارک رمضان
- ۱۷۳ سخنرانی دوم مهر ماه سال ۱۳۸۷ مصادف با شب بیست و سوم ماه مبارک رمضان (شب قدر)
- ۱۸۱ سخنرانی بیست و هفتم آذر ماه سال ۱۳۸۷ به مناسبت عید سعید غدیر خم
- ۱۸۹ سخنرانی ششم خرداد ماه سال ۱۳۸۸ به مناسبت شهادت حضرت فاطمه زهرا(س)
- ۱۹۳ سخنرانی بیست و چهارم خرداد ماه سال ۱۳۸۸ به مناسبت ولادت حضرت فاطمه زهرا(س)
- ۲۰۵ سخنرانی - هارده آذر ماه سال ۱۳۸۸ به مناسبت ولادت حضرت علی(ع)
- سخنرانی بیست و نهم شهریور ماه سال ۱۳۸۸ مصادف با شب بیست و سوم ماه مبارک رمضان
۲۱۵ (شب قدر)
- ۲۲۱ سخنرانی پانزدهم آذر ماه سال ۱۳۸۸ به مناسبت عید سعید غدیر خم
- ۲۳۷ سخنرانی بیست و هفتم اردیبهشت ماه سال ۱۳۸۹ به مناسبت شهادت حضرت فاطمه زهرا(س)
- ۲۴۵ سخنرانی سیزدهم خرداد ماه سال ۱۳۸۹ به مناسبت ولادت حضرت فاطمه زهرا(س)
- ۲۵۱ سخنرانی پنجم تیر ماه سال ۱۳۸۹ به مناسبت ولادت حضرت علی(ع)
- ۲۵۵ سخنرانی چهارم آذر ماه سال ۱۳۸۹ به مناسبت عید سعید غدیر خم
- ۲۶۳ سخنرانی سیزدهم اردیبهشت ماه سال ۱۳۹۰ به مناسبت شهادت حضرت فاطمه زهرا(س)
- ۲۷۳ سخنرانی شانزدهم اردیبهشت ماه سال ۱۳۹۰ به مناسبت شهادت حضرت فاطمه زهرا(س)
- ۲۸۱ سخنرانی سوم خرداد ماه سال ۱۳۹۰ به مناسبت ولادت حضرت فاطمه زهرا(س)
- ۲۸۷ سخنرانی بیست و ششم خرداد ماه سال ۱۳۹۰ به مناسبت ولادت حضرت علی(ع)
- ۲۹۷ سخنرانی ششم اردیبهشت ماه سال ۱۳۹۱ به مناسبت شهادت حضرت فاطمه زهرا(س)
- ۳۰۱ سخنرانی پانزدهم خرداد ماه سال ۱۳۹۱ به مناسبت ولادت حضرت علی(ع)
- ۳۰۹ سخنرانی نوزدهم مرداد ماه سال ۱۳۹۱ مصادف با شب بیست و یکم ماه مبارک رمضان
- ۳۱۹ سخنرانی دوازدهم آبان ماه سال ۱۳۹۱ به مناسبت شب عید سعید غدیر خم

- ۳۲۹ سخنرانی بیست و پنجم فروردین ماه سال ۱۳۹۲ به مناسبت شهادت حضرت فاطمه زهرا(س)
- ۳۴۱ سخنرانی دهم اردیبهشت ماه سال ۱۳۹۲ به مناسبت ولادت حضرت فاطمه زهرا(س)
- ۳۴۷ سخنرانی دوم خرداد ماه سال ۱۳۹۲ به مناسبت ولادت حضرت علی(ع)
- ۳۶۱ سخنرانی هفتم مرداد ماه سال ۱۳۹۲ مصادف با شب بیست و یکم ماه مبارک رمضان
- ۳۷۳ سخنرانی اول آبان ماه سال ۱۳۹۲ به مناسبت شب عید سعید غدیر خم
- ۳۸۳ سخنرانی چهاردهم فروردین ماه سال ۱۳۹۳ به مناسبت شهادت حضرت فاطمه زهرا(س)
- ۳۸۹ سخنرانی سی و یکم فروردین ماه سال ۱۳۹۳ به مناسبت ولادت حضرت فاطمه زهرا(س)
- ۳۹۵ سخنرانی بیست و دوم اردیبهشت ماه سال ۱۳۹۳ به مناسبت ولادت حضرت علی(ع)
- ۴۰۵ سخنرانی بیست و هفتم تیر ماه سال ۱۳۹۳ مصادف با شب بیست و یکم ماه مبارک رمضان
- ۴۱۷ سخنرانی بیست و یکم مهر ماه سال ۱۳۹۳ به مناسبت عید سعید غدیر خم
- ۴۲۷ سخنرانی سیزدهم اسفند ماه سال ۱۳۹۳ به مناسبت شهادت حضرت فاطمه زهرا(س)
- ۴۳۷ سخنرانی یازدهم اردیبهشت ماه سال ۱۳۹۴ به مناسبت ولادت حضرت علی(ع)
- ۴۴۳ سخنرانی هجدهم تیر ماه سال ۱۳۹۴ مصادف با شب بیست و سوم ماه مبارک رمضان (شب قدر)
- ۴۴۷ سخنرانی دهم مهر ماه سال ۱۳۹۴ به مناسبت عید سعید غدیر خم
- ۴۵۷ سخنرانی بیست و سوم اسفند ماه سال ۱۳۹۴ به مناسبت شهادت حضرت فاطمه زهرا(س)
- ۴۶۷ سخنرانی یکم اردیبهشت ماه سال ۱۳۹۵ به مناسبت ولادت حضرت علی(ع)
- ۴۷۹ سخنرانی سی و ام شهریور ماه سال ۱۳۹۵ به مناسبت عید سعید غدیر خم
- ۴۸۹ سخنرانی دوازدهم اسفند ماه سال ۱۳۹۵ به مناسبت شهادت حضرت فاطمه زهرا(س)
- ۴۹۹ سخنرانی بیست و دوم فروردین ماه سال ۱۳۹۶ به مناسبت ولادت حضرت علی(ع)
- ۵۱۱ سخنرانی هجدهم شهریور ماه سال ۱۳۹۶ به مناسبت عید سعید غدیر خم
- ۵۲۱ سخنرانی بیست و نهم اسفند ماه سال ۱۳۹۷ به مناسبت ولادت حضرت علی(ع)

پیشگفتار

کتابی که پیش‌رو دارید چیزی قریب به شصت درسگفتار قرآنی بنده در موضوع امیر مؤمنان حضرت علی (علیه السلام) و حضرت صدیقه کبری، فاطمه زهرا (سلام الله علیها) است که در حدود سال‌های ۱۳۷۶ تا ۱۳۹۸، یعنی در عرض ۲۲ سال اخیر ایراد شده‌اند و اخیراً به همت دختر عزیزم سرکار خانم ساحل شریف (مرادیان) از روی نوار پیاده شده و پس از بازبینی و قدری حکت و اصلاح بنده آماده چاپ و انتشار شده‌اند.

طبیعی است که این همه سخنرانی‌ها یا درسگفتارهای بنده، در جلسات قرآن یا مجالس جشن و سرور سینه رجب و عید سعید غدیر، یا جلسات سوگواری و عزاداری ایام شهادت این دو بزرگوار باشند چون که بنده این قبیل جلسات را از سال ۱۳۴۵، یعنی پس از تکمیل دوران تحصیلات دانشگاهی در دانشکده نفت آبادان (سال‌های ۱۳۴۱ تا ۱۳۴۵) در مراجعت به تهران داشته‌ام که متأسفانه اکنون دستنوشته‌ها یا نوارهای مربوط به سال‌های ۱۳۴۵ تا ۱۳۷۶، یعنی قریب ۳۰ سال اول آنها موجود نیست.

همچنین سخنرانی‌های پیاده و آماده شده‌های مربوط به یک جلسه کامل می‌باشد و گاهی هم مرتبط به بخشی از یک جلسه تفسیر قرآن، نهج البلاغه یا مثنوی می‌باشند که چون با یکی از مناسبت‌های مربوط به این دوره علیهما السلام همزمان شده‌اند چند دقیقه‌ای هم در این موارد صحبت شده و بعد هم از بحث کوتاه از روی نوار جلسه پیاده و آماده شده است.

در هر صورت، در این وجیزه توفیق جمع‌آوری ۶۲ تا از این سخنرانی‌ها را در ۴۵۰ - ۴۴۰ صفحه داشته‌ایم که همان را ظاهر و باطن خدمت شما عزیزان اهل بیت دوست تقدیم می‌داریم.

برگ سبزی است تحفه درویش چه کند بینوا ندارد بیش
نکته دیگری که شایان ذکر است این است که این بنده حقیر ناچیز را با بحث اشجار وفا و خاندان اهل بیت نبوت چه کار؟ بنده سر پیاز یا ته پیازم که، بنا بر گفته (اعتراض؟) بعضی از دوستان روحانی و منبری خود، بخواهم وارد معقولات شوم و از این استوانه‌های دین، در شریعت حقه جعفری، یا به زعم خودم در اسلام ناب محمدی، یا به قول آقای دکتر محمد تیجانی «اهل بیت واقعی»، یعنی ما شیعیان دوازده امامی (بنیاد معارف اسلامی قم، ترجمه عباسعلی براتی، چاپ چهارم، ۱۳۷۵) بنویسیم و دفاع کنیم؟

به قول دوست و برادر بزرگوایم آقای دکتر سید مصطفی محقق داماد چه خوب بود بنده که مهندسی نفت خوانده‌ام و فوق لیسانس‌ام نیز از مدرسه بازرگانی هاروارد است به همان کارهای مدیریت بازرگانی و نفت و سرمایه‌گذاری و اینها می‌پرداختم و کار دین را به علمای دین واگذار می‌کردم که تخصص آنها بود، بگذریم که بالاترین مدرک تحصیلی من دکترای دین‌شناسی تطبیقی و تاریخ ادیان از دانشکده الهیات دانشگاه اوپسالاوی سوئد، یا به قول مشهور سوربن اروپای شمالی است.

هر چند که بنده، تا حدودی، پاسخ به این ایراد و اعتراض را، به‌طور مستقیم و غیر مستقیم، در جای جای مقدمه‌هایی که بر حدود پنجاه اثر خویش - اعم از ترجمه و تألیف - نوشته‌ام داده‌ام، لیکن فکر نمی‌کنم که مطلب هنوز شرح و بسط بیشتری می‌طلبد و لذا باید یکبار برای همیشه بجد به آن پرداخت و تا حد امکان موضوع را تبیین و مسائل را یک سره کرد. انشاءالله.

اولاً که می‌دانم این تنها ما نیستیم که راجع به شیوه و سرشت و شغل و دهشت خود تصمیم می‌گیریم و بلکه، به لسان شریعت و تأکید طریقت، «مَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ» (قرآن کریم ۱۸/۹۱) و یا اینکه «إِنَّكَ لَا تَهْدِي مَنْ أَحْبَبْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ» (همان، ۱۸/۵۶). بدین ترتیب، این من نبوده‌ام که از ۶ - ۵ سالگی تصمیم به دین‌ورزی گرفته‌ام و به نماز، روزه و ذکر و غیره پرداخته‌ام، یا اینکه از ۱۲ - ۱۰ سالگی به مطالعه مذهبی و شرکت در جلسات و هیئات روی آورده‌ام، و از حدود ۲۲ سالگی به ترجمه و تألیف در حوزه دین متمایل شده‌ام و تا کنون بیش از ۵۰ کتاب و ۲۵۰ مقاله و متجاوز از ۵۰۰ پرسش و پاسخ دینی در مجله‌های علمی و بالمش‌های دین در جهان معاصر تحویل جامعه روشنفکری دینی این مرز و بوم قرار داده‌ام.

ابر و باد و مه و خورشید و فلک در کارند تا ترنایی به کف آری و به غفلت نخوری همه از بهر تو سرگشته و فرمان بردار شرط انسان باشد که تو فرمان نبری ثانیاً، در اینجا بحث مستمع و مخاطب نیز مطرح است. روزه معرفت دینی، که بحث حاضر ما راجع به آن است، امروزه بیشترین مشکل ما مربوط به جوانان، بانوان، و روشنفکران، یا درس خوانده‌ها است که متأسفانه بیشترین توجه آنها به نوشته‌ها و گفته‌های فضای مجازی است که عمدتاً از طریق عناصر مخالف با اصل دین و اسلام و قرآن و ایران و تشیع، در غرب و امریکا و اسرائیل و عربستان و غیره، تغذیه می‌شوند و چندان عنایتی به مکتوبات و مائورات موافق این حوزه ندارند.

خوشبختانه در این ۶۰ - ۵۰ سال، جز در این ۱۵ - ۱۰ سال اخیر در روضه دزفول یا در ۳۰ - ۲۵ سال اخیر در جلسات مهدویه تهران، مخاطب بنده همواره جوانان، دانشجویان، دانشگاهیان، فرهنگیان، و به‌طور کلی قشر جوانان، روشنفکران و

تحصیلکردگان بوده‌اند که خیلی از این مطالب را جز از کانال درسگفتارها، کلاس‌های دانشگاهی، یا سؤال و جواب‌ها و پاسخ به اشکالات بنده دریافت نمی‌کنند. البته که خیلی از حدود ۷۰۰۰ جلد کتابی که در کتابخانه شخصی بنده و یا در مرکز پژوهش ادیان جهان ما وجود دارند ممکن است در کتابخانه خیلی از دوستان دیگر هم وجود داشته باشند، لیکن آنچه بیشتر اهمیت دارد نحوه خوانش، فهم، درک، برداشت، و روایت آنها است که برای یک نفر جوان روشنفکر، یا روشنفکر جوان و دانشگاهی، باید برداشت و قرائتی عالمانه، منطقی، روشنفکرانه، عارفانه، صادقانه، مبتنی بر تساهل و تسامح و مداری با مردم، مشفقانه، آزادانه، دوستانه، مهربانانه و مهرورزانه باشد. چه گفته‌اند:

درس معلم از بود زدن محبتی جمعه به مکتب آورد طفل گریز پا را

نسل جوان امروز در دین حسد و متحجرانه، تعبد و تهجد بی‌منطق و متعصبانه، فهم دینی داعش‌دار و بوکودراما، و نابالاه، و دین ورزی در فضایی تنگ و بسته و غیرآزادانه به تنگ آمده و حادتر تامل و گفتگو، و از همه مهم‌تر چالش و پرس و جویی آزادانه و اندیشمندانه با همه طرف‌های درگیر و مخاطبان و آمران و عاملان حوزه دین ورزی است. چیزی شبیه به نگاه و برداشتهای و هرمنوتیک کتاب و سنت اقسام مهندس بازرگان، آیت‌الله طالقانی، دکتر شریعتی، استاد جعفری، شهید مطهری، علامه طباطبایی، و نظایر ایشان، که جز این آخری، راقم این سطور توفیق درک محضر همه ایشان را در ۶۰ - ۵۰ سال اخیر داشته است. البته قصه پر غصه اخلاق و عرفان، به‌خصوص در روزگار اخیر، را باید گذاشت تا وقتی دیگر که به‌قول خواجه شیراز:

مرید پیر مغانم ز من مرنج ای شیخ که وعده تو سردی و او بجا آورد

آن وقت‌ها که بنده و آقای غلامعلی حداد عادل و آقای سروش انصاری رفتی عمیق داشتیم و هر سه نفر تقریباً بر یک راه می‌رفتیم و تا حدود زیادی یک جور فکر می‌کردیم، بر این باور بودیم که اگر دوستان روشنفکران دینی ما یک دوره از یکی از رشته‌های علوم دقیقه را خوانده باشند و لذا با زبان علم روز و منطق نسل جوان دانشگاهی آشنا باشند، خیلی بهتر و زودتر می‌توانند مفاهیم و آموزه‌های ناب دینی را به مخاطب منتقل کنند، چیزی که عنفوان جوانی ما نمونه‌هایش را در مهندس بازرگان، دکتر سبحانی، پروفیسور رضا، دکتر نصر، دکتر شریعتی و نظایر ایشان می‌دیدیم و همچنین نیز آقای سروش را به رشته داروسازی، آقای حداد را به رشته فیزیک و بنده را هم به رشته نفت کشانید. تا یار که را خواهد و میلش به که باشد.

امیدوارم، با همین مختصر، نشان داده باشم که چرا در کنار این همه روضه‌خوان و منبری و مداح باید کسانی مثل دکتر شریعتی هم در کنار جعفری‌ها و مطهری‌ها و طالقانی‌ها، از علی و فاطمه (علیهما السلام) بنویسند، چه آن که نسل گم گشته و متحیر و متعجب و سرخورده روشن‌فکر امروزی ما بیش از پیش نیازمند شناخت صحیح علی سترگ و فاطمه بزرگ و آموزه‌ها و تعالیم راستین این استوانه‌های عظیم و رکن دینی هستند و گاهی بعضی از مواضع و نصاب را از زبان فکل کراواتی‌های درس خوانده و دانشگاهی، و دکتر و مهندس‌های انجمن‌های اسلامی پزشکان و مهندسين، بهتر می‌شنوند تا فلان طلبه حوزوی.

نا گفته پیداست که آنچه را هم ما می‌گوییم، چیزی جز یک برداشت سطحی و ناقص از وجود بی‌ظیری چون مولای متقیان نیست، همو که آن بزرگ در حقش فرمود:

تر به تویی علی را دیده‌ای لاجرم غیری بر او بگزیده‌ای
یا این بیت شایسته که

ای علی که جمال عقال دیده‌ای شمه‌ای و آگو از آنچه دیده‌ای

البته که «این همه آوازها از دهان او» چرا که نخستین بار این عقل کل و سید رسل بود که فرمود: «خدا را شناخت جز با علی، من را شناخت جز خدا و علی، و علی را شناخت جز من و خدا».

همچنین خوب است اشاره کنم به بد اخلاقی‌ها، بد فهمی‌ها، و بد آموزی‌های جهان معاصر، و در رأس آن جهان سوم و صد البته جهان اسلام، و از آن بدتر میهن اسلامی خودمان، که مهد فرهنگ و تمدن اسلامی و تنها کشور شیعه اثنی عشری عالم خوانده می‌شود، به نظر حقیر امروزه جوامع شیعه و جامعه به‌ظاهر اسلامی ما، بیش از هر زمان دیگری، تشنه «موعظه اخلاقی قرآن، پیامبر(ص)، و ائمه معصومین(ع) می‌باشند: موعظه خداواری، رحم، شفقت، مهربانی، کمک، گذشت، ایثار، فداکاری، فروتنی، دستگیری، بخشنده‌گی و انواع و اقسام فضایل الهی / انسان دیگر».

به نظر بنده اگر کنراد لورنتس اتریشی امروزه زنده بود به عوض کتاب «هشت گناه بزرگ انسان متدین»^۱ که متجاوز از نیم قرن پیش نوشت (ترجمه دکتر محمود و دکتر فرامرز بهزاد، کتاب زمان، ۱۳۵۸)، با توجه به حجم وسیع مشکلات امروز بشر، یقیناً چیزی شبیه به «هشتاد گناه بزرگ انسان متدین» را می‌نوشت؛ یا اگر فیلسوف بزرگ الهی، رنه گنون، امروز زنده بود به عوض کتاب ارزشمند «سیطره کمیت و علائم آخر زمان» (ترجمه علیمحمد کاردان، مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۶۱) کتاب «سیطره فضای مجازی و علائم آخر زمان» را به رشته تحریر در می‌آورد، چه آن که امروزه بشر چنان تا

خرخره در جنبه سیطره فضای مجازی و جرم و جنایت‌های مرتبط با آن گرفتار آمده که ظاهراً او را هیچ راه نجات و خلاص‌ای مقصور نیست:

در چهی افکنده او خود را که من در خور قعرش نمی‌یابم رسن

دوستانی که با سبک و سیاق گفتار و نوشتار بنده آشنا هستند نیک می‌دانند که هیچ سخن یا نوشته بنده از اشاره به اوضاع زمانه و وضع و روز ایران و جهان خالی نیست، و این درست برخلاف شیوه کار کسانی است که آثار و گفتار شریفشان را اگر چند صد سال قبل یا چند صد سال بعد هم منتشر کنند به هیچ جا بر نمی‌خورد! اَعْظَمَ اللهُ أَجُورَنَا وَأَبُورَهُمْ انشاءالله.

همچنین بده می‌یک کلمه هم به صورت صد در صد انتزاعی و مجردانه نه می‌گویم و نه می‌بسم مگر مردم ما و جهان سنگ و چوب هستند، یا ما به اصطلاح تحصیل کرده‌ها تافته جدا بافته هستیم، یا از کرات دیگر و مریخ آمده‌ایم، تا نسبت به درد و رنج هموعان خود بی‌تفاوت باشیم؟ مگر سعدی علیه الرحمة نفرموده است که:

بنی آدم اعضای یک پیکرند
که در آفرینش ز یک گوهرند
چو عضوی به درد آورد روزگار
دگر عضوها را نماند قرار
تو کز محنت دیگران بی غمی
نشاید که نامت نهند آدمی

امروز که از بابت جمع‌بندی این مقدمه از سرکار خانم ساحل شریف، همکار و دستیار عزیزم، درباره زمان شروع و خاتمه این کار، پنده کهن نوارها و تایپ و آماده سازی آنها می‌پرسیدم گفتند شروع کار در شب اول ماه رجب امسال ۱۴۴۰ قمری (برابر با ۱۵ اسفند ۱۳۹۷ شمسی) و در حقیقت فکر شروع آن در زمان ولادت با سعادت حضرت فاطمه زهرا (سلام الله علیها) و روز خاتمه آن و سپردن آن به دست بنده جهت بازبینی و تصحیح و ویراستاری روز شنبه ۱۵ تیر ماه ۱۳۹۸ بوده است که این بابت کل مرحله پیاده کردن و آماده سازی نوارها دقیقاً چهار ماه طول کشیده است.

از باب تشکر از خدای بی‌چند و چون، که توفیق انجام این تکلیف الهی را بر این بندگان کمترین خویش ارزانی داشت، از نفس پاک مولای رومی شاگرد و شیفته امیر مؤمنان کمک می‌گیریم و با استمداد از ابیاتی از قطعه «هدیه دادن آن اعرابی سبوی آب باران از میان بادیه سوی بغداد نزد خلیفه» به درگاهش عرض می‌کنیم:

ای خداوند این خُم و کوزه مرا
کوزه‌ای با پنج لوله پنج حسن
در پذیر از فضل الله اشتري
پاک دار این آب را از هر نجس
اندر آن آب حواس شور ما
چیست آن کوزه تن محصور ما

تا بگیرد کوزه ما خوی بحر
پاک بیند باشدش شه مشتری
پر شود از کوزه ما صد جهان
حسن تجری تحتها الانهار بین
قطره‌ای باشد در آن بحر صفا

تا شود زین کوزه منفذ سوی بحر
تا چو هدیه پیش سلطاننش بری
بی‌نهایت گردد آبش بعد از آن
رو بر سلطان و کار و بار بین
این چنین حسن‌ها و ادراکات ما

عبدالرحیم گواهی

بیست و هشتم مرداد ماه ۱۳۹۸

شب عید سعید غدیر خم برابر با هفدهم ذی الحجه ۱۴۴۰

تهران

www.ketab.ir